

ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

**Μεταξύ του Παρατηρητηρίου Θεσμών, Πολιτισμού και Ανάπτυξης του Εθνικού και
Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών
και της Ένωσης Ποινικολόγων και Μαχόμενων Δικηγόρων**

Στην Αθήνα, σήμερα, 6-3-2025, οι κάτωθι συμβαλλόμενοι:

1. **Το Παρατηρητήριο Θεσμών, Πολιτισμού και Ανάπτυξης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών**, το οποίο αποτελεί ακαδημαϊκή μονάδα του Εργαστηρίου Μελέτης Θεσμικού Λόγου του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών αφιερωμένη στη μελέτη, παρακολούθηση και ανάλυση θεσμών, με έμφαση στην ενίσχυση της διαφάνειας, της λογοδοσίας και της αποτελεσματικότητας στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα. Μέσα από διεπιστημονικές δράσεις, εστιάζει στη βελτίωση του διοικητικού και νομικού πλαισίου, καθώς και στην ανάπτυξη πολιτικών που προάγουν τη δικαιοσύνη, την καινοτομία και την κοινωνική ευημερία. Εκπροσωπείται από τον Πρόεδρο της Διοικούσας Επιτροπής Καθηγητή Γεώργιο Αραμπατζή και τον Γενικό Γραμματέα της Διοικούσας Επιτροπής Δημήτρη Μελίδη.

2. **Η Ένωση Ποινικολόγων και Μαχόμενων Δικηγόρων**, η οποία αποτελεί κορυφαία επιστημονική και επαγγελματική ένωση που εκπροσωπεί δικηγόρους με εξειδίκευση στο ποινικό δίκαιο. Η Ένωση επιδιώκει την προαγωγή της επιστημονικής γνώσης, την προστασία των δικαιωμάτων του πολίτη, την ενίσχυση του κράτους δικαίου και την υποστήριξη των μελών της μέσω εκπαιδευτικών, θεσμικών και κοινωνικών πρωτοβουλιών. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην προσαρμογή της νομικής πρακτικής στις προκλήσεις της σύγχρονης εποχής. Εκπροσωπείται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου Νικόλαο Γαλάνη και τον Γενικό Γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου Λουκά Προυσανίδη.

Λαμβάνοντας υπόψη:

Την αυξανόμενη ανάγκη για ενίσχυση των θεσμών που συνδέονται με τη δικαιοσύνη, την εφαρμογή του ποινικού δικαίου και την προστασία των δικαιωμάτων όσων μετέχουν στην Ποινική Δίκη,

Την ανάγκη για εναρμόνιση του νομικού πλαισίου και των θεσμών με τις τεχνολογικές εξελίξεις και τις κοινωνικές προκλήσεις, όπως το κυβερνοέγκλημα, η τεχνητή νοημοσύνη και η προστασία προσωπικών δεδομένων,

Την επιθυμία για προώθηση της επιστημονικής συνεργασίας και της ανταλλαγής γνώσεων μεταξύ ακαδημαϊκών και επαγγελματικών φορέων στον τομέα της θεσμικής ανάλυσης, του ποινικού δικαίου και της διοίκησης της δικαιοσύνης,

Την ανάγκη ενίσχυσης της δικαστικής λειτουργίας με καινοτόμες πρακτικές και τεχνολογίες που εξασφαλίζουν διαφάνεια, αποτελεσματικότητα και πρόσβαση στη δικαιοσύνη για όλους,

Τις αυξανόμενες προκλήσεις στον τομέα της ασφάλειας, όπως η διαχείριση ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων, η ψηφιακή απάτη και η κυβερνοασφάλεια, οι οποίες απαιτούν διαρκή ενημέρωση και εμβάθυνση της επιστημονικής έρευνας.

Συμφωνούν τα εξής:

Άρθρο 1: Σκοπός

Το παρόν μνημόνιο αποσκοπεί στη δημιουργία ενός στρατηγικού πλαισίου συνεργασίας, με κύριους στόχους:

Την ενίσχυση της επιστημονικής έρευνας και της ακαδημαϊκής ανάλυσης στους τομείς του ποινικού δικαίου, της εγκληματολογίας, του δικαστικού συστήματος και της θεσμικής ανάπτυξης.

Την ανάπτυξη καινοτόμων εργαλείων και πρακτικών για τη βελτίωση της απονομής της δικαιοσύνης, την προσαρμογή της στις τεχνολογικές εξελίξεις και την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών.

Την εμβάθυνση της γνώσης και της κατανόησης για τη λειτουργία του ποινικού συστήματος, μέσω κοινών ερευνών, εκπαιδευτικών δράσεων και ανταλλαγής εμπειρίας.

Τη διαρκή κατάρτιση των δικηγόρων για τις σύγχρονες προκλήσεις (βλ. ανάλυση ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων, οι τεχνολογίες blockchain, τεχνητή νοημοσύνη κ.α.)

Τη βελτίωση των θεσμών που σχετίζονται με την πρόληψη και καταπολέμηση του εγκλήματος, τόσο στο φυσικό όσο και στο ψηφιακό περιβάλλον.

Άρθρο 2: Πεδίο Συνεργασίας

Η συνεργασία θα υλοποιηθεί μέσω των παρακάτω δράσεων:

1. Επιστημονική Έρευνα και Ανάλυση

Μελέτη του τρόπου λειτουργίας του ποινικού δικαίου σε σχέση με τις κοινωνικές και τεχνολογικές αλλαγές.

Έρευνες σχετικά με τη χρήση τεχνητής νοημοσύνης στη δικαστική διαδικασία, συμπεριλαμβανομένων θεμάτων όπως η πρόβλεψη δικαστικών αποφάσεων και η διαχείριση μεγάλου όγκου δεδομένων.

Ανάλυση των επιπτώσεων του κυβερνοεγκλήματος και ανάπτυξη πολιτικών πρόληψης και καταπολέμησής του.

Ερευνητικά προγράμματα για τη δικαστική προστασία των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, με έμφαση στα ανθρώπινα δικαιώματα και την Ε.Σ.Δ.Α.

2. Εκπαίδευση και Επιμόρφωση

Διοργάνωση εξειδικευμένων σεμιναρίων για δικηγόρους, δικαστές και φοιτητές σε θέματα όπως (ενδεικτικά) η διαχείριση ψηφιακών αποδεικτικών στοιχείων, νομικές και ηθικές διαστάσεις της τεχνητής νοημοσύνης, χρήση blockchain για την καταγραφή και τη διαχείριση νομικών δεδομένων, ανάπτυξη προγραμμάτων κατάρτισης για την καταπολέμηση του οικονομικού εγκλήματος και της ηλεκτρονικής απάτης, δημιουργία εργαστηρίων πρακτικής εξάσκησης με προσομοίωση ποινικών υποθέσεων που αφορούν ψηφιακά εγκλήματα κ.α.

3. Κοινές Δράσεις και Πρωτοβουλίες

Καθιέρωση ετήσιων συνεδρίων για την ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών μεταξύ ακαδημαϊκών, δικηγόρων, δικαστών και στελεχών δημόσιων φορέων.

Συνεργασία για τη δημιουργία εγχειριδίων και οδηγών καλών πρακτικών για τη διαχείριση υποθέσεων που σχετίζονται με τις νέες τεχνολογίες.

Υλοποίηση πρωτοβουλιών για την ευαισθητοποίηση της κοινωνίας σχετικά με τα σύγχρονα θεσμικά ζητήματα της Ποινικής Δικαιοσύνης και

4. Τεχνολογική Καινοτομία στη Δικαιοσύνη

Υποστήριξη για την ανάπτυξη ηλεκτρονικών συστημάτων που επιταχύνουν τη διαδικασία απονομής δικαιοσύνης, όπως η ψηφιακή υποβολή δικογράφων και η αυτοματοποίηση απλών νομικών διαδικασιών.

Εφαρμογή εργαλείων ανάλυσης δεδομένων για τη βελτίωση της αποδοτικότητας του δικαστικού συστήματος.

Δημιουργία ψηφιακής πλατφόρμας για την εκπαίδευση και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ δικηγόρων και ερευνητών.

5. Κοινωνική Δικαιοσύνη και Θεσμική Υποστήριξη

Υποστήριξη για τη βελτίωση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη για ευάλωτες ομάδες μέσω ψηφιακών λύσεων.

Προτάσεις πολιτικής για τη βελτίωση των θεσμών που σχετίζονται με την πρόληψη και την καταστολή της εγκληματικότητας τόσο στον φυσικό όσο και στον ψηφιακό κόσμο.

Δράσεις για την προστασία των δικαιωμάτων των κατηγορουμένων και των θυμάτων, ιδίως σε περιπτώσεις που αφορούν κυβερνοέγκλημα και εγκλήματα υψηλής τεχνολογίας.

6. Επιστημονικές Δημοσιεύσεις και Δικτύωση

Έκδοση επιστημονικού περιοδικού που θα εστιάζει στις σύγχρονες εξελίξεις του ποινικού δικαίου, της δικαστικής πρακτικής και της τεχνολογικής καινοτομίας.

Δημιουργία δικτύου επιστημόνων και επαγγελματιών του νομικού κλάδου για τη διαρκή ανταλλαγή τεχνογνωσίας και την προώθηση νέων ιδεών.

Οργάνωση επιστημονικών ομάδων εργασίας που θα εστιάζουν σε συγκεκριμένα θέματα, όπως η κυβερνοασφάλεια, η προστασία δεδομένων και η τεχνητή νοημοσύνη και οι θεσμικές παρεμβάσεις.

7. Αξιοποίηση Χρηματοδοτικών Εργαλείων και Συνεργασίες

Εξερεύνηση εθνικών και ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών προγραμμάτων για την υλοποίηση κοινών ερευνητικών και εκπαιδευτικών δράσεων.

Συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς, όπως το Συμβούλιο της Ευρώπης και οργανισμούς προάσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, για την ανάπτυξη πρωτοβουλιών που εστιάζουν στην ενίσχυση του κράτους δικαίου.

Άρθρο 3: Διάρκεια και Λήξη

Το παρόν μνημόνιο συνεργασίας τίθεται σε ισχύ από την ημερομηνία υπογραφής του και έχει διάρκεια [3 έτη]. Κατά τη λήξη του, τα μέρη δύνανται να το ανανεώσουν με αμοιβαία

έγγραφη συμφωνία. Σε περίπτωση που κάποιο από τα μέρη επιθυμεί τη λύση του μνημονίου, απαιτείται γραπτή ενημέρωση τουλάχιστον τρεις (3) μήνες πριν την ημερομηνία λήξης του.

Άρθρο 4: Διαχείριση Συνεργασίας

Για την υλοποίηση των δράσεων που περιγράφονται στο παρόν μνημόνιο, θα συγκροτηθεί Επιτροπή Παρακολούθησης, αποτελούμενη από εκπροσώπους και των δύο φορέων.

Η Επιτροπή αυτή θα συνέρχεται τουλάχιστον δύο φορές τον χρόνο και θα έχει ως βασικά καθήκοντα την αξιολόγηση της προόδου των δράσεων, τη διατύπωση προτάσεων βελτίωσης και την επίλυση τυχόν ζητημάτων που προκύπτουν κατά την υλοποίηση της συνεργασίας.

Οι αποφάσεις της Επιτροπής θα λαμβάνονται ομόφωνα από τα μέλη της.

Άρθρο 5: Τελικές Διατάξεις

1. Το μνημόνιο συνεργασίας δεν δημιουργεί δεσμευτικές νομικές υποχρεώσεις για τα μέρη, αλλά αντικαταπρίζει την πρόθεσή τους να συνεργαστούν με πνεύμα αμοιβαιότητας και εμπιστοσύνης.

2. Οποιαδήποτε τροποποίηση του παρόντος μνημονίου απαιτεί έγγραφη συμφωνία και των δύο μερών.

3. Τα μέρη δηλώνουν ότι δεσμεύονται να τηρούν το απόρρητο των πληροφοριών που ανταλλάσσονται στο πλαίσιο της συνεργασίας τους, καθώς και να σέβονται την ισχύουσα νομοθεσία για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Το παραπάνω κείμενο ενισχύει τη συνεργασία στους τομείς της θεσμικής ανάλυσης, του ποινικού δικαίου, της τεχνολογικής καινοτομίας και της ανάπτυξης του δικαστικού συστήματος, περιλαμβάνοντας κατευθυντήριες δράσεις, σκοπούς και διαδικασίες υλοποίησης.

Υπογραφές

Για το Παρατηρητήριο Θεομίων, Πόλεμοις και Ανάπτυξης και Εθνική και Κοινωνικοοικονομική

Πανεπιστήμιο Αθηνών

Γεώργιος Αραμπατζής

Δημήτρης Μαλάλης

Πρόεδρος Δ.Ε.

Γενικός Γραμματέας Δ.Ε.

Για την Ένωση Προπονητών και Μεγίστων Διαστημάτων

Νικόλαος Γαλένης

Λεωνίδας Πρωτοπαπάρχης

Πρόεδρος Δ.Σ.

Γενικός Γραμματέας Δ.Σ.

